

Nincs bocsánat a kémeknek

Kövér László a politika és a bűnözés összefonódásáról

A titkosszolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter szerint annak eldöntése, hogy mi számít kémkedésnek, mindig az adott ország jogrendjén múlik, ahol az információkat próbálják megszerezni. Kövér László úgy véli: jogilag mindegy, hogy a kémkedés nyugatiak vagy keletiek megbízásából történik, egyaránt büntetendő.

– Sok kritika éri a sajtót, amiért a Nemzetbiztonsági Hivatalról napvilágot látó hírek többsége állítólag valótlan, a valós információk pedig titoksértőek. Mi lehet az oka, hogy rendre emyire látványosan „mellétráfnál” a sajtó?

– A nemzetbiztonsági szolgálatok tevékenységével kapcsolatban nem igaz az a sokat emlegetett újságtörő mondané, miszerint nem az a hír, ha a kutya harapja meg a postást, hanem hogyha fordítva történik. A szolgálatok körül felröppenő bármilyen jelentéktelen információ, ami hírré tehető, függetlenül annak valóságtartalmától, alkalmas lehet arra, hogy a rosszul felfogott hírvérsegyben az újságírók saját szakmai presztízsük javítására felhasználják.

– Az információcsere, az információmegosztás része-e az egymással úgymond baráti viszonyt ápoló szolgálatok kapcsolatának? De az is kérdés, milyen titkosszolgálatok nevezhetők ma barátiaknak, és milyen ismérvek alapján dől el, hogy ki barát és ki ellenség?

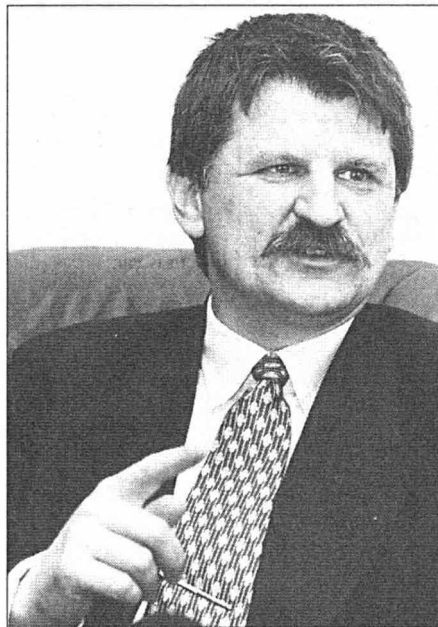
– Az információcsere az alapszintje az együttműködésnek. Az értesülések megosztására még azoknak az államoknak a szolgálataival is sor kerül, amelyekkel a Magyar Köztársaságnak érdekütközései vannak, és e szolgálatok nem tekinthetők barátiaknak. Alig működik a környezetünkben olyan titkosszolgálat, amellyel ne volna legalább minimális együttműködés, hiszen az 1990 után létrejött új világrendben valamennyi demokráciának új globális kihívásokkal, a szervezett bűnözés és a terrorizmus terjedésével, a kábítószer-kereskedelem megerősödésével, a tömegpusztító fegyverek illegális kereskedelmével és az illegális migrációval kell szembenéznie.

– Nem tartja-e a magyar elhárítás kudarcának, hogy a szlovák titkosszolgálatok emberei évekig képesek voltak

a zavarosban halászni Budapesten az úgynevezett Omega-ügy keretében?

– Annál kevésbé tartom kudarcnak, mert az állítás maga nem igaz. Tehát egyfelől nem igazolható, hogy a szlovák szolgálatok és a mögöttük álló politika ténylegesen manipulálták volna a magyar szervezett bűnözői köröket, másfelől a két ország szervezett alvilágának kapcsolata ugyan létezik, de a magyar alvilágnak egyáltalán nincs szüksége szlovák instrukciókra. A magyar nemzetbiztonsági szolgálatok a tavalyi kormányváltás előtt és azután is viszonylagos pontossággal be tudták mérni a magyar érdekekkel szembeni törekvéseket a környezetünkben. Ám mivel a jelenlegi szlovák kormány dokumentumokkal alátámasztva azt valószínűsíti, hogy az előző politikai vezetés és a szervezett alvilág között szoros kapcsolat volt, aminek természetesen vége szakadt a bekövetkezett pozsonyi kormányváltáskor, most abban reménykedhetünk, hogy a két ország rendvédelmi szervei közti együttműködés eredményesebb lesz a jövőben. A titkosszolgálatok közti együttműködést a két ország jövőbeni együttműködése szempontjából tehát kifejezetten fontos lakmuszpapírnak tekintem. Ezen a téren nagyon fontos volt az a morális bátorságot sem nélkülöző ösztönzés, ahogyan az új szlovák vezetésnek ebben az ügyben a nyilvánosság elé állt, és megtette a bocsánatkérő gesztust, ami az adott esetben kijárt az érintett szomszédoknak. Omega-ügy, vagyis ilyen fedőnevű, sikeresen végrehajtott konkrét operatív akció egyébként sohasem volt. Egy manipulatív, hamisított dokumentum köröztetésével szerettek volna ártó szándékkal vitát kirobbantani Magyarországon és európai partnerei között hazánk régióbeli szerepvállalásáról, amelynek az lett volna a mondanivalója, hogy Budapest saját érdekei helyett valójában az Egyesült Államok érdekeit hajtja végre afféle kvázicsatlósásként a térségben. Ez az akció nem ment végbe, Magyarország integrálódási folyamatát nem sikerült megzavarni, így Omega-ügy sem létezik.

– Magyarország NATO-csatlakozásáról azt tartják hazai politikai körökben, hogy a „kompország” révbe ért. Mikor mondható el ez a nemzetbiztonsági szolgálatokról, és mi lesz az egykori fegyverbarátokkal, a KGB utódjával, a román meg például a szlovák szolgálatok és Budapest viszonyával?

Kövér László: A hazájuknak közvetlenül nem ártó hírszerzők morálisan nehezen elférhetők

KERTÉSZ GÁBOR FELVÉTELE

– Tény, hogy a magyar szolgálatok korábban váltak a nyugati világ részévé, mint ahogy az ország politikai és katonai értelemben csatlakozott a NATO-hoz. Sőt a CIA igazgatójának véleménye szerint a magyar nemzetbiztonsági szolgálatok közvetlenül 1990 után olyan, folyamatosan fejlődő kapcsolatokat alakítottak ki az akkori NATO-tagországok jelentős részének szolgálataival, amelyek kellő bizalmi alapot nyújtottak ahhoz, hogy országuk politikusai támogatni tudják Magyarország NATO-csatlakozását. Tehát a magyar titkosszolgálatok nemhogy követették a NATO-csatlakozást, hanem elő-

segítették azt a bizalmi viszony megteremtésén keresztül.

– Igazak lehetnek azok a nyugati sajtópolémiák, amelyek szerint a magyar közhivatalokban még mindig otthonosan mozognak a volt KGB ügynökei?

– Garanciákat sehol a világon nem tudnak adni arra, hogy százszázalékosan képesek elhárítani minden ellenérdeklőt titkosszolgálati törekvést. Az is tény, hogy a korábbi kommunista rezsimek titkosszolgálatának tagjai újabban nagy számban bukkannak fel a szervezett bűnözői csoportok sorában is, egyfajta összemosódás figyelhető meg a volt állomány és a mai bűnözői körök között. Ezt egyes országokban súlyosbítja, hogy a hivatalos politikai hatalom gyanúsítható azzal, hogy szervezetszerű kapcsolatot ápol az alvilággal – gondoljunk csak a Mitro-jelentés Szlovákia előző kormányával kapcsolatos összefüggéseire. Tehát némely ország vonatkozásában teljesen igaz Katona Béla évekkel korábbi, a Magyar Nemzetben teret kapott álláspontja arról, hogy „a szervezett bűnözés és a politika közötti hídverés megtörtént”, sőt egyes helyeken ez a két világ már szimbiózisban él egymással. Magyarországon ettől nagyon távol áll. Ennek ellenére a NATO-csatlakozás fontos tanulsággal is kell hogy járjon a magyar bürokrácia számára: egyfajta szemléletváltásra van szükség. Nem akkor működik jól Magyarországon a nemzetbiztonság, ha tucatszám deríti fel és adja rendőrkézre a kémeket, hanem akkor, ha az információt magát meg tudja védeni mindazok, akik jogosultak azt kezelni.

– Kik számítanak manapság kémeknek: azok, akik a volt keleti tömb országai számára, vagy inkább akik a nyugati országok számára szerettek – szerzenek – információkat hazánkban? Mi lesz azoknak a hírszerzőinknek a sorsa, akik annak idején a NATO számára kémkedtek, de mindeddig nem történt meg a rehabilitációjuk?

– Hogy mi számít kémkedésnek, azt mindig az adott ország jogrendje

dönti el, ahol az információkat próbálják megszerezni. A hírszerzés ráadásul bővebb kategória, mint a klasszikus értelemben vett kémkedés: az információgyűjtés ugyanis legális, nem védett forrásokon, például a sajtójelentéseken is alapulhat. De ami a kémkedést illeti, Magyarország szempontjából jogilag mindegy, hogy az a keleti vagy a nyugatiak megbízásából történik; az az illegális tevékenység, ami a jogba ütközik, egyaránt büntetendő, és a Nemzetbiztonsági Hivatal elhárító munkája szempontjából sincs különbség. Ami az egykori magyar „nyugati” hírszerzőket illeti, talán megfontolandó lenne perújrafelvételt kérniük. Bár van egy sajátos ellentmondás az ügyükkel kapcsolatban, aminek feloldására a magam részéről nem is vállalkoznék. Ugyanis vannak olyan nemzeti alapelvek, normák, amelyek túlélnék minden rendszerváltozást, így ha jogfolytonosnak tartjuk az egymás után következő kormányokat, akkor bizonyos államellenes cselekedetekre sohasem adható hivatalos bocsánat. Egy a nemzetbiztonságról felelős ember nem mondhatja azt, hogy az, ami 1990 előtt büntetendő cselekmény volt, csak azért, mert rendszerváltás történt, ma már tolerálandó vagy felmagasztalandó. Az más kérdés, ha morálisan közelítjük meg, s feltesszük a kérdést, kinek a bűne nagyobb: azé, aki a kommunista rendszer idején a bennünket is elnyomó Varsói Szerződés katonái titkait adta át a jelenleg velünk szövetséges NATO-tagállamok valamelyikének, vagy azé, aki 1956-ban fegyverrel harcolt saját népevel szemben a megszálló szovjet csapatok oldalán, s akivel szemben maig semmiféle jogi eljárás nem indult? Ha az utóbbi nem büntetendő cselekedet, sőt az ilyen múltú emberek megdicőülhetnek Magyarországon és a világban mint a demokrácia bajnokai, akkor bizony azt kell mondjam a korábbiak fenntartása mellett, hogy azok, akik ennél kisebb vétkeket követtek el, és történelmi dimenzióban szemlélve közvetlenül nem ártottak saját hazájuknak, morálisan nehezen elférhetők.

Varjú Frigyes